

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V. BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11-55-62.
Postafelirékszám: csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előzetési díjak: a m. kir. földművelésügyi miniszter által kiküldött kiadott „Hírdős gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félére 2, negyedévre 1 P.
Külföldre: egész évre 8, félére 4, negyedévre 2 P.

Budapest, 1941.

XXII. évfolyam, 4. szám.

Január hó 26.

Másfélmillió földműves-család érdekeit képviseli a négyezer magyar szövetkezet

Teleki Pál gróf miniszterelnök a szövetkezetek társadalmi hivatásáról

A Magyarországon működő szövetkezetekbe tömörült, mintegy másfélmillió földműves-család nagy meggyőződéssel tapasztalja, hogy az illetékes tisztségű, Teleki Pál gróf miniszterelnökkel az élükön, megértéssel és jóakarattal figyelik azt az építő munkát, amelyet a gazdasági és társadalmi élet legkülönbözőbb területein a magyarországi szövetkezeti hálózat kifejt.

Ennek a jóindulatú érdeklődésnek egyik újabb megnyilvánulásaaként Teleki Pál gróf miniszterelnök a napokban fogadta Schandl Károly dr.-t, a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége elnökét, aki jelentést tett neki a szövetkezeti mozgalom fejlődéséről s különösen az agrár szövetkezeteknek a falusi gazdasági életre kiható fontos és eredményes tevékenységéről.

A négyezernél több hitel-, fogasztási, értékesítő és tejszövetkezetnek, melyekben másfélmillió földműves család tömörül, kizárólag a tagjaitól gyűjtött saját tőkéje közel százmillió pengő s működésük ma már majdnem minden községre kiterjed.

A szövetkezeti központok maguk is erősítik a társadalmi eredetű saját tőkéjüket, amely már a hitelszövetkezeti központnál is előrébb az állami eredetű üzletresztőket.

A miniszterelnök örömmel fogadta a szövetkezetek bejelentését, hogy a hagyományos szövetkezeti hűség alapján készen állnak a legmesszebbre való közreműködésükkel az ország sorsdöntő helyzetében a termelés és közellátás megszervezésében és korszerűsítésében s hangsúlyozta, hogy a maga részéről is helyeseli a szövetkezetek s a falusi szövetkezetek vezetőinek ama törekvését, hogy a szövetkezetek tagjainak millióiban is iparkodnak erőitenni és fejleszteni azt a szövetkezeti öntudatot, mely Károlyi Sándor gróf szemléletén jelen eddig is jellemző a magyar szövetkezeti mozgalmat s amely még tökélete-

sebbé teszi szövetkezeti hálózatunkat, mely a külföld szövetkezeti köréi előtt eddig is — legutóbb Bulgáriában — örvendetes elismerésben részesült. Kívánatosnak tartja továbbá, hogy

a szövetkezetek fokozottabban vegyenek részt a társadalomnevelő munkában is, melyre most különös súlyt helyez s melynek érdekében legközelebb tanácskozára hívja

magához a szövetkezetek vezetőit.

Meggyőződésünk szerint a magyar szövetkezetek a legnagyobb örömmel és készséggel fokozzák társadalmi-nevelő munkásságukat, annál is inkább, mert erre a tevékenységre a szövetkezeteket az a tény, hogy a társadalom legkomolyabb rétegével állandó és szoros kapcsolatban állanak, igen alkalmasá teszi, ezenkívül pedig a szövetkezeti munka egyik fontos célkitűzése a társadalom nevelése.

LAKY DEZSŐ közellátásügyi miniszter:

A háztartási készlet-bejelentési rendelet a falunak kedvez

A gazda-érdekképviseletek értekezlete a közellátásügyi hivatalban

Laky Dezső dr. közellátásügyi miniszter január 20-án délután értekezletet tartott a mezőgazdasági érdekképviseletek kiküldöttével a közellátási hivatalban. A mezőgazdasági kamarák, az OMGE képviselői vettek részt az értekezleten, de képviseltette magát azon a MÉP agrárcsoportja is, Mayer János ny. földművelésügyi miniszter. A Falu Magyar Gazda és Földműves Szövetség elnöke vezetése-

vel. A mezőgazdaság szakemberei széles körben tárták fel mindazokat a problémákat, amelyek a mezőgazdasági termelést ma a legjobban foglalkoztatják. A közellátásügyi miniszter az értekezlet tagjainak minden kérdésére válaszolt és egyuttal nagy jelentőségű megállapításokat is tett, amelyek a miniszter állásfoglalását mutatják a legelőtöbb mezőgazdasági problémákkal kapcsolatban.

A miniszter rendszeresíteni fogja a gazdaérdekekkel való megbeszéléseket

A közellátásügyi miniszter többek között a következőket mondotta:

— A mezőgazdaság vezetőivel a megbeszéléseket rendszeresíteni kívánom.

mert sok olyan kérdés van, amelyet jobban tudunk tisztázni, ha eszmecserét tartunk a mezőgazdaság képviselőivel. Mint közellátási miniszter három vonalon is találkozom az agrárérdekekkel. Elsősorban a Közellátásügyi Hivatal, másodsorban a Kereskedelmi Hivatal, harmadsorban pedig az Árkormánybiztonság működésével kapcsolatban kell mérlegelnem a mezőgazdaság kívánásait. Megbeszélésnek célja az, hogy a mezőgazdaságot legjobban érintő problémák közéletünk szervesek látközlését. A mezőgazdasági termelés problémái szempontjából az a szerencsés helyzet, hogy azoknak a tárgyalásába a megoldás reményében tudok belemenni. Ha nem is lehet arról szó, hogy az összes problémákról 24 órán belül oldjuk meg, mindenesetre

váltó kérdéseket nemcsak az érdekeltek meghallgatásával, de azok helyesnek bizonyuló okfejtésének elfogadásával rendezzük.

Amikor a mezőgazdaság bizalmát kérem felelősségteljes, nehéz és sokszor egyáltalában nem hálás munkához — ugyanakkor egy elvi, általános jelentőségű megállapítást kívánok tenni.

A serdülők cukor-adagjainak felemelése

A miniszter ezután örömmel állapította meg, hogy a mezőgazdaság kiküldöttjei elismerték, hogy az ármegemléseket együttjáró a rekvirátus. Ha ezt az elvet, korábban elismerik, sok kérdés megoldása vált volna egyszerűbbé.

A háztartások készlet-bejelentésére vonatkozó rendelet kapcsán a következőket mondta a miniszter: — Rámutatott arra, hogy a gazdaságban csak négy évignek és az egész évre való zsis és szalonnaszükségletet tárolják.

Ezen a helyzeten a már kiadott

Nyilatkozata további részében a miniszter annak a szűkegyességét hangsúlyozta, hogy

a jövőben sokkal előbb állapíthatnánk meg azok az árak, amelyekre a gazdák termeléseiben számíthatnak.

Leszögezte azonban, hogy a megállapított árakat közzé nem engedni utólagos szabványok alapján felemelni. Ezért természetesen nem járul hozzá, hogy azok az alapanyagok, amelyeknek alapján az árak megállapítottak, megváltozzanak. Ezzel kapcsolatban a közellátásügyi becére vonatkozóan kijelentette a miniszter, hogy e téren sem szabad a mezőgazdaságot váratlan meglepetéseknek kitenni és ezért országgyűlésünk előtt és tájékoztat meg kell ismerni a munkabérek,

majd a meglévő munkabérek mérlegelése alapján kell kialakítani azt a végleges árszinvalonalt, amely a termelési költségeknek megfelel.

rendelet sem akár változtatni, az őstermelők a szerényvágástól a sertésvágásig tarthatja készletben a szükségeseknek ténylegesen megfelelő mennyiségét.

Őstermelőnek számít ebből a szempontból a falum elő intelligencia is, ha maga hízal háziüzemkedése számára szerit. Ez kell ezzel kapcsolatosan mutatnom, hogy

a rendelet a falunak kedvez az egész vonalon.

amennyiben az őstermelő számára nagyobb mennyiség készletben tartását engedi meg, mint a városi lakos.

ságának. A cukorrelátás rendezésekor sokan helytelenítették, hogy a fejáradék a városban nagyobb, mint a falun. Most bejelentetem, hogy ezen a téren is változás lesz, amennyiben a 12—15 év közötti lévők számára a cukorfejadagot a vidé-

ken is fel fogjuk emelni heti 7 dkg-ról 12 dkg-ra, hogy a csontképződéshez ebben a korban leginkább nélkülözhetetlen szénhidrátból az eddigiénél nagyobb mennyiség álljon rendelkezésre a falun.

Szigorúan megtorolják a nemzetgazdasággellenes cselekményeket

A miniszter ezután kijelentette, hogy a készletbejelentési kötelezést jelenleg 32.000 gazdaságra terjed ki, lehetséges azonban, hogy a bejelentési kötelezést az 50 holdnál kisebb birtokokra is kiterjesztik. Megállapította még, hogy sován van olyan, hogy bizonyos nemzetgazdasági ágazatokban, amelyeknek ma csak kihágások, meghatározott esetekben vétségé, sőt büntetési minősítettségnek, hogy ezáltal még nyíljék azoknak a mainál sokkal szigorúbb megbüntetésére.

Állították fel. Bejelezték arra kérte a mezőgazdaság képviselőit, hogy alakítsanak személy, öt-hattagú bizottságot, amelyek a mezőgazdasági árak kalkulációs problémáit tisztázzák és ezáltal lehetővé tenné, hogy az üzemi vizsgálatok után számos napirenden szereplő kérdés hosszú időre véglegesen rendeztesse.

Értekezleten számos értékes felhívás hangzott el; végül Knecht-Héderványi Károly gróf, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnöke megköszönte a közellátásügyi miniszternek, hogy meghaladt a mezőgazdaság vezetőit.

A miniszter ezután az ország serfesszállományának emeléséről szóló feltevésekkel kapcsolatban kiáltotta helyetbe támogatást ahhoz, hogy megfelelő számú sertészsó telepet

A 9. Hitler-Mussolini-találkozás még szilárdabbá tette a Tengelyt Ujabb zavarok Romániában

Január 20-án világtörténelmi fontosságú esemény játszódott le „valahol Európában”.

A Führer és a Duce találkoztak egymással.

Ez volt a kilencedik találkozásuk. A kiadott sajtóközlemények szerint „minden kérdésben kölcsönös nézetek tükrölése azonossga” jellemző a megbeszélésükre. Hogy a szavak mögött mi rejlik, senki nem tudhatja, csak a két vezér s a két külügyminiszter, akik a találkozásan résztvettek.

hogy a keskeny, homokba ágyazott vizút forgalmában zavarokat okoznak. Ezek elcsenyözésére a tengely az egyik angol fölgyóirat a brit légi-erőt, hogy sürgősen kezdje meg a támadást a romániai köoolajvidékek ellen, amit megkönnyít a görög támaszpontok közelsége.

Nem kisebb a nyugtalanság a többi világrészen sem. A nemzetközi sajtóban egyre több hang állapítja meg, hogy az Egyesült Államok „seseben sodródik” a háború felé. Roosevelt fegyverkezési programja erőteljesen halad a megvalósulás felé. Az elnök, akik most haradoszor írtakatt be magas méltóságába, rövid beszédében kijelentette, hogy „soha nem volt Amerika még olyan elszánt a demokrácia megvédésére, mint most”.

Visszot Japán e napokban foglal elcsözr hivatalosan állást az amerikai flottafejlesztési tervvel szemben. A japán haditengerészeti minisztérium közlése szerint „az Egyesült Államokban olyan jelenségek tapasztalhatók, amelyek a japán éltámfertőzést okozhatják”.

Közben az angol diplomácia ismét lépéseket tett Ororoszszágr megnevezésére, de komoly híre érkezett, hogy a Szovjet nem foglalkozik az angol kormány politikai szövetségési ajánlataival. Érdekes hír az is, hogy a német-görög viszonyban nem történik változás.

Mit mutatnak mindezek a jelek? Néhez volna megállapítani. Az bizonyos már, hogy

A Hitler-Mussolini találkozás eredménye az egységes politikai és katonai front megszilárdulása Anglia ellen.

Amerikában többnyelűt egyezzerre megindítandó tengely-hadműveletekre számítanak.

Románia ismét lázas napokat él át. Bukarestben nyit útban meggyilkolták Döring német vezérkari őrnagyot. A belügyminisztert lemondatták.

A görög származású gyilkost kizégezték. Tíz elakó görögöt letartóztattak. A gyilkosnál amerikai csekkönyvet és az Egyesült Államokból, valamint Angliából érkezett leveleket találtak. A román sajtót katonai cenzura alá helyezték. Nyolcvanöt gyarat és egyeztetményt katonaság szállt meg.

Recés peremmel verik az acél kétfilléresek

Egy- és kétpengős bankjegyeket bocsájtanak forgalomba

A közönség köréből ismételtlen merültek fel panaszok, hogy az acébből vert kétfilleres érmeiket könnyen össze lehet tévesztetni a tízfilleres érmeikkel. Az öböl származó pénzforgalmi nehézségek kiküszöbölése céljából

mosok nem kötelesek. A hivatalos lap közölte a Magyar Nemzeti Bank hírdelményét, amely szerint

a bank 1 és 2 pengős bankjegyeket hoz forgalomba.

A pénzügyminiszter elrendelte, hogy az acél kétfilléresekkel a mostani sima perem helyett recés peremmel kell verni.

A rendelet szerint a Magyar Nemzeti Bank január 20-tól kezdve már csak recésperemű kétfilleres acélermeiket hoz forgalomba. Az addig forgalomba került simaperemű acél kétfillereseket április 30-ig recésperemű acél kétfilleresekre való átcserelés végett a Magyar Nemzeti Bank Budapesti főintézköz, vidéki főintézközeteihez, illetve a visszaszállt ketteli és erdélyi területen levő kirendeltségeihez be kell szolgáltatni.

Illetékes helyről ezzel kapcsolatban a következőket közlik: A Magyar Nemzeti Banknak ez az intézkedése átmeneti jellegű és a ketteli és erdélyi országosra visszahatóval áll összefüggésben. Az új magyar területen forgalomban levő román bankjegyek bevitására után ugyanis a legközelebbi napokban sor kerül a román váltópénzértékeknek magyar pénzre való átcserelésére. Ez az átcserelés természetesen nagymennyiségű magyar váltópénzt igényel. Bár az állami pénzüzér már húzamosabb idő óta teljes üzemben dolgozik, mégis ilyen nagymennyiségű váltópénz verése — már a megfelelő nyersanyag beszerzésének nehézsége miatt is — hosszabb időt vesz igénybe. Ezért a Magyar Nemzeti Bank átmenetileg 1 és 2 pengős bankjegyeket hoz forgalomba. Amint a pénzüzér megfelelő mennyiségű váltópénz verésével elkészül, a Bank az 1 és 2 pengős bankjegyeket a forgalomból ki fogja vonni.

Április 30-án és azt követően a simaperemű kétfilleres acélermek többé nem törvényes fizetési eszközök és azokat fizetés nélkül elfogadni sem az állami és egyéb közpénztárak, sem magá-

szal versenyezhesseken. A nemes versenyese ösztönző hatása orvendetesen nyilatkozik meg már az ezévi kiállítás előkészületei során is. A tenyészállatbejelentés március 31-én lejárt határidejére az ország összes jeles tenyészeti és a népies tenyészelt nevesebb körzetei olyan nagy számban jelentették be részvételeiket, hogy a bejelentett állatok száma jelentősen meghaladja az istálló befogadóképességét.

Folyik az idei jubiláris tenyészállatvásár előkészítésére

Közöltük már, hogy a magyar gazdasági életnek évről-évre megismétlődő nagy eseménye, az Országos Mezőgazdasági Kiállítás és az Országos Állatvásár idén március 29-től április 6-ig, a husvétot megelőző héten tartják meg. A mezőgazdasági kiállítás és a vele kapcsolatos tenyészállatvásár megrendezésének a mai rendkívüli viszonyok között fokozott jelentősége van, a keletmagyarországi és erdélyi részek visszakapcsolása következtében, mert ezek mindegyike is erős javításra szoruló állattenyésztés részére a nagyszámban hiányzó apállatok jelentős részét itt fogják beszerezni.

A budapesti tenyészállatvásáron előreláthatóan élnék kereset lesz a jó apállatok iránt. A szájképletet követi a visszaszállt területek vásárlásának fokozott bekapcsolódása is. Az apállatok jelentős részének pótlására gázaink a tenyészállatvásártól anyagából kívánunk gondoskodni.

POLITIKA

ÚJ TÖRVÉNYJAVASLATOK

Az egyes minisztériumokban elkészültek azok a törvényjavaslatok, amelyek a közeljövőben a törvényhozást foglalkoztatni fogják.

A belügyminisztériumban

a nép- és családvédelmi alapról szóló törvényjavaslat végrehajtásán dolgoznak.

A kereskedelmi minisztériumban főleg közlekedési kérdések állanak előtérben, a közellátási minisztériumban pedig azoknak az intézkedéseknek az előkészítése folyik gyors ütemben, amelyekkel az ország bérelési viszonyait a szociális szempontok alapján igazságosan meg kell oldani.

A földművelésügyi minisztériumban a földbirtokpolitikai törvény végrehajtásával kapcsolatos ügyeket illetik igen gyors ütemben.

A képviselőház egyébként január 23-án ül össze. A Ház összehívésének napján delután a Magyar Elet Pártja ényvítő értekezletet tart, amelynek keretében Teleki Pál gróf miniszter-

elnök fog előreláthatóan felszólalni és az új miniszterek — Báffy Dénes földművelésügyi és Laky Zoltán közlekedési miniszterek — fogják programjukat ismertetni.

A HONVÉDELMI MINISZTER NEMTÖRZSÁGI KITÁZÁSA

Vitéz Bartha Károly m. kir. titkos tanácsos, tábornagym, honvédelmi miniszter, a német hadvezetőség meghívására — a német véderőparancsnokok főnöke, Keitel tábornagym látogatásának viszonzásául, valamint a nyugati hadszíntér harcaineinek megtekintésére — január 22-én néhány nappal kisebb kísérettel Németországba utazott.

CINCÁR-MARKOVICS JUGOSZLAV KÜLÜGYMINISZTER FEBRUÁRBAN JÖN BUDAPESTRE

A Jugoszláv—magyar örök barátságú szerződés következményeképpen már régebben elhatározott dolog volt, hogy Cincár-Markovics jugoszláv külügyminiszter Budapesten viszonzóza Csáky külügyminiszter belgrád látogatásáért.

Hír szerint Cincár-Markovics február elején látogat el Budapestre.

A m. püspöki kar által kötelezően előírt egységes „Szent Vagy, Urani” éneket és

Ima- és Énekkönyvek

Magyar Kórusnál, Budapest, XII. Fery Oszkár-utca 55.

A „Vasárnap”-ra hivatkozók 20% engedményt kapnak.

A sertés-bejelentési kötelezettség kiterjesztése

Be kell jelenteni a két, vagy kettőnél több hizosértést

A közlelési miniszter rendeletel adott ki, amellyel módosítja, illetve kiegészíti a zsír fogalmának és főzészetének szabályozásáról szóló rendeletek egyes rendelkezéseit.

A miniszter elrendeli, hogy azokban a községekben, ahol a zsirjegy-üzemzet bevezetése nincs, mindenki, aki zsír árulásával, rakításával és feldolgozásával foglalkozik, köteles zsirfészket a megyéjére való tekintettel nélkül, továbbá mindenki köteles a birtokában levő két vagy több hizosértést és két vagy több hizalárszánt, hat hónapnál idősebb sertés-sulyuk megjelölésével minden hónap első és nyolcadik

napja között bejelenteni.

Kimondja továbbá a rendelet, hogy a 200.900/1910. EM. számú rendelet 1. §-ának első bekezdése akként egészüljön ki, hogy az egy hétre kiadható zairdag fejeként 20 dkg vagy 23 dkg hús, vagy 23 dkg borsröküli zsirszalonna, illetve 26 dkg borsos zsirszalonna.

A miniszter kimondja még, hogy az általam elfogadott szervezeti tervrel kibővíthető tagjai részére zairdag nem jár, s ezek a még fél nem használt zsirjegyeket haladéktalanul visszaszolgáltatni kötelesek annak a hatóságnak, amely azokat kiszolgáltatja.

Aggasztó a jég alá került vetések sorsa

Az Országos Mezőgazdasági Kamara a kerületi mezőgazdasági bizalmak jelentése alapján, a következőket közli a mezőgazdaság elmúlt időszakának helyzetéről.

December hónapban, az északotól eltekintve, szokatlannal hideg volt az idő és kevés volt a napfényt napok száma. A hó, ömlesztő és eső általában lehelőtt csapadék mennyisége az ország nagyobb részén meghaladta az átlagot és így a csapadékos időjárás uralkodni mindig észlelték. A 10-20 cm vastagságú hóréteg a fagy ellen általában jól védte a vetéseket, csak ott kez, ahol az átlagosnál enyhébb körülmények a hó elolvadt és a hirtelen beállt fagy folytán most jégkéreg takarja a vetést. Helelyenket a korábbi vetések a novemberi csapadék folytán, elég nagy átérjedésben vát alá kerültek.

A vizsgálások decemberben befolytak s így a vetések további sorsa aggasztó.

A külső mezőgazdasági munkák végzése, mint a tengeriszárazás, trüszahozás és terelés, stb., a hideg idő és a hó elegendő akadályt jelent, ugyhogy a gazdaságok inkább csak a jégvágást és hóvadászt, valamint belső munkálatokat végeztek.

A borplacca az emelkedő árnyzat tovább tartott, de a nagyfokú árulmány miatt csak kisebb tételek kerültek gazdáik. A magasabb borárak következtében a fogynásos eladások már a jövő hónapra is észlelhető volt.

Az állattalomány nem kielégítő erőben került be a legelőkre

és erőteljes a téli leállásidő hónapok alatt nem fog javulni, mert bár mennyiségileg elég szénstakarmány áll rendelkezésre, az minőségileg gyenge. Erőkoronáiban általában a hóval, aminek kihátása különösen a tejtermelés visszaesésében mutatkozik. Az állatfészesítés terén számottevő változás nem volt.

Az állategészségügy tényleg a szárványosan fellépő ragályos betegségek az állattalományt különösen nem érintették, de a belvelek folytán árnyaltan nagy a metelykóros állatok száma.

Munkaalkalm az évszaknak megfelelően esékly volt.

Adófizetés kötelezettségüknek a gazdák

elieget feltettek, a kamattal mérsékelte megengedőbb kellett. Kivételnek volna azokban, akik nem voltak a kamattal megteremtett hitelviszonyt a kárpót és hosszú lejáratú kölcsönök igénybevételenek tehetőségét.

GAZDAÉLET

Csak január végéig fizetik a felárat a napraforgómag után. Illetékek körök felhívják a gazdaközönséget figyelemre arra; hogy a napraforgómag átvételi ára után a januárban fizetésű 2 pengős felár, az árkoronázásról rendeltet értelmében, január 31-én megszűnik. Ezután az időpontban a Futura a napraforgómagot ismét csak az ősz hónapokra megállapított alapon veheti át. Minden termelőnek érdekében áll tehát, hogy napraforgómagtermését a leg-

közlebbi Futura-megbízottnál, vagy engedélyes kereskedőnél, saját házában kelően okvetlenül még január havában értesítsék, s így az erre a hónapra még érvényes felárat megkapja. Ahol a Futurának bevásárlója nem lenne és napraforgómag vásárlására írásbeli engedéllyel feljósított kereskedő sem volna, a termelők közvetlenül a Futura központjához fordulhatnak (Budapest, V., Vigadó-utca 6.). A fenti rendelkezések betartása azért is fontos, mert a kormány így biztosítani kívánja az ország növény-olajszükségletének ellátását, emellett azonban meg akarja érvényesíteni a jöviszmű termelőit a károsodástól, amely akkor éri őt, ha napraforgómagkiszárlást február 1-én utána hozza forgalomba.

Gyümölcs-termelési, növényvédelmi és szőlőteremtési tanfolyamot rendez az Eszék-pécs-területi Gyümölcs- és Szőlő-termelők Egyesülete január 21-étől 26-ig március 1-ig. A tanfolyam 12-étől és kezdő gyümölcs-termelők, kertművelőknek egyaránt részvetésű. Ismereteket, hárszavakat, természetismeret és növényvédelem terén előzetes lezárás kísérelt eredményeket, okosított tananyagot, a hegyközségi törvény módosítását, stb. A gyümölcs-teremtésügyi előadók: Lencsényi hárszavak, Kold, csütörtök és szombat napokon, a szőlőtanfolyam február 3-ától, hétfő, szerda és péntek napokon délután 6-8 óráig lesznek a Mezőgazdasági Egyetemén.

Élektérjesztés a járnostelenek közmunkaváltásáról mentesítésére. A Tiszalipartéri Mezőgazdasági Kamara előterjesztést tett, hogy mentesítsenek a közmunkaváltás alól az olyan két tanuló-járnóst, írárt vagy árkört, melyek kiragadának a saját gazdaságban járnostelen befolyt lehetnek, aki azonban egyetlen székfűrt rendelkezik, tehát nyitandó, hogy tehénki kizárólag szőlőművelő járnost. Ránutattott a Kamara előterjesztésében arra is, hogy ma, amiótan az állati erők kihasználására olyan nagy szükség van, nemcsak műlyantalan, de káros is a közmunkaváltás mai rendjének fenntartása.

A buzaölőgevelek kamatszerveinek beváltása. A Pénztézeti Központ közhírré teszi, hogy a buza-

zárlatleveleiben folyósított és buzaölőgevelek szülő kölcsönök teljesítését részletekkel befizetésekor és a buzaölőgevelek kamatszerveinek beváltásakor februárja átáztámtási kötelezettség egy méterháza busz felbontás 23.68 aranypengőt kell állapítani.

Máté Imre dr. nyugalomba vonult. Az Országos Mezőgazdasági Kamara 1910. évi december hó 11-én tartott közgyűlése, amit arról a sajtó még beszámolt, dr. Máté Imre kamarai igazgatót nyugdíjba helyezte. A 26. évi költségvetési miniszter ezt a közgyűlési határozatot jóváhagyta, tehát dr. Máté Imrénél a kamarától való távozása befejezett tényé volt.

Házilapri szaktörkésszítő tanfolyam Tolnánegyházban. A tolnaegyházi Tenetközösség a közelmúltban aköz ülést, hogy a szőlőhegy részéről négy fiatal munkáltatásához jutassák. Erre a célra most a csuhászator készítése lehet leginkább számba, ezt a munkát ottant embereknek azonban előbb tanfolyamon meg kell tanulniuk. A tanfolyam költségeit a Hanyga Központ fedezi, amely az ilyen közérdeklő feladatoknak megoldását mindenkor költségvetési elősegíti. Nemcsak tehát Tolnanegeyházban is megindult a szaktörkésszítés munkája, amely az ország más vidékein a falu népnek már számottevő bevételek forrása s így a tengyelközi és kizsárt rendelőket, hogy ezen a révén jövedelmre fogják szert tenni.

MUNKÁT KERES:

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda nyilvántartása szerint:

Záhorsky János (Budapest), Budreutca 7. a. sz.) keresek, 35 éves, négy gyermekes, nem házas, a szőlőművelésben is megindult a szaktörkésszítés munkája, amely az ország más vidékein a falu népnek már számottevő bevételek forrása s így a tengyelközi és kizsárt rendelőket, hogy ezen a révén jövedelmre fogják szert tenni.

Ahol a világ sorsa eldől...

A háború áttöleődött a Földközi-tengerre. Ide ésszponosítottak hadsergejt Anglia. Otthon már megelégszik azszal, hogy védekezzen.

A németek akart útni, az olaszok keresztüli. Megpróbált tehát mindent. Hogy hajóhadat küldött a Földközi-tenger vizére.

Az olaszok sem maradtak tétlenül. Bátoran nekivágtak, s megármadták a szicíliai csatornában a brit hajóhadat.

Kemény, véres csata volt.

Az eredmény: két angol cirkáló elsüllyesztése, több torpedóromboló és repülőgépanyahajó megromolása.

Az angolok sietve vonultak vissza Malta kikötőjébe.

De az olasz és német bombázók utána mentek egy, ahogy a fény után az árnyék.

Megtámadták Máltát, a bevehetetlennek hitt sziklavárat, ahol majdnem tizezerfőnyi tüzérség van elhelyezve.

Órákon át tartott Malta katonai célpontjainak bombázása. Anglia földközi-tengeri frontja megingott, mert a szicíliai csata az olaszok javára dőlt el.

A pusztulás rettenetes volt.

A német és olasz testvérei együttműködés szarazan, vizen és levegőben máris meghozta győlmölcsét.

A tengely csapatainak hősi bátorsága válassággal felgöngyöltette Anglia tervét, amely az volt: először térdreknyszeríteni Olaszországot, aztán majd Németországot.

De az olasz és német légihaderő azt is megakadályozta, hogy az angolok nyugodtan tudjanak szállítani hadianyagot Görögországba.

Megállapítjuk, hogy a Földközi-tengeren és Afrikában mindig nagyobbak lesznek London gondjai, amit súlyosbít az, hogy Görögországban az angol és görög tiszték között személyes ellentét és harcok dulanak.

Görögország is lassan megérzi, hogy akit Anglia megsegít, az elveszett...

SEKERES LÁSZLÓ

Olvasóink vásárlásainknál saját érdekükben hivatkozhatnak a „Vasárnapi”-ra.

Kutscher Szilveszter
az „Arany Kalapács”-
Budapest,
VII., Rákóczi-út 32. sz.
Lőszerművezetek, szijgyártó, nyomó- és cipészkelek.

MUNKÁT KAP:

Szabó Károly (Budapest, I. Hegyalja-út 15. I. em. 11.) zöngyopedagógiai igazgató 25 holdas Keekemet környéki gazdaságban, amely közevett nagytöralmu van mellett fekszik a környező községekhez és a keekeméti plachoz közel, feles munkást keres. Levele, hogy személyes uton jelentkezni lehet a fenti címre.

Hűzanszeren jársznan a legnagyobb élevezet. Eliszartant iszazán olcsón Reményi országos hírlap megszerelésénél vásárolhat Budapest, VI/15, Király-utca 58-60. sz. 60. sz. díjmentesen, 31. számú árjegyzéket.

GAZDATUDOMÁNY

Termelőjünk kedvenc!

Fajták közül legjobban bevált az olyan származású és a hazai nemzetiített F kender, Vekési ideje: április havá. A vetőmag mennyisége: kápoladankint 30—40 kg. A rostra természetesen kender vetése gabonaszóvalására történik. Apóliasi munkájára, nines, mert gyorsan fejlődik s a gyomokat elnyomja.

Rendszerint augusztusban aratják. Aratása: kendergyökessel történik. Aratni akkor kell, amikor a szár az első részéről a levelek lehullanak. A kórot a föld felett 3—5 cm magasságban vágják le, és így levágott kenderkört öllökba rakják vagy pedig a földön széttereztetik, hogy egyenként szájkaujan. A kizsáradt kórot 10—20 cm átmérőű kővébe kötik s rendszerint leomぼozva szárlítják a gyárba.

A kender kothalódnaként a vetés sürűsége, a kender fajtája, a kóró hosszúsága szerint, az időjárástól is függően, 25—60 métermagú telomぼozt kórot terem.

A jó kender a 2 m magasságú rendszerint előtti, a kender közvértő körülmények között — gyakran azt jóval túl is haladhatja. A gyárállatokat a 125 centiméternél magasabb, egészséges, jól kezelt kórot veszik át, mint I. osztályt, az ennel rövidibet pedig, mint II. osztályt.

A szarvasmarha hizlalása

Gyakorlati megállapítás szerint a hizlalandó szarvasmarhái akkor, ha annak 500 kg az élősúlya, takarmány szükséglete: 3 kg dara, 4 kg korpaa, 6 kg szénna, 4 kg szalma, 4 kg polyva, 20 kg burgonya vagy eheletb 30 kg takarmányrépa.

Ézt az adagolást 6 hónapig át tartjuk; változás csak annyiban ajánlatos, hogy a hizlalás 4. hónapjában elveszünk a 2 kg korpát és helyette a kg kukoricadarát adunk. Másrészt figyelembe kell venni azt is, hogy a hizlalás utolsó hónapját kezdve az étvágy is kisebb, így a napi porció mennyiségét csökkenteni kell. De nem úgy, hogy apasztjuk a darát, hanem a szalastakarmányt és pedig elősorban csökkentjük a szalmaszeckea, illetve a polyvaanyag s a számaszeckea. A hízó akkor gyarapszik a legjobban, ha a megfelelő táplálás mellett zavartalan az általános közérüete és sokat fekszik. Hiszen minden zaveró körülmény és felesleges izgatás következtében tápanyagokat éget el s így kevesebb marad zsírpézsére. Fontos tehát a gondos körpórlás, a szelb táplálás, az etelési idő betartása, a csendes, — mérsékeltan hívós istálló és a kényelmes, puha alam.

Á 500 kg-mal beállított tönőnél átlagosan naponta 1, esetleg 1,2 kg súlygyarapodást remélhetünk.

SPORTHIREK

Magyar—svéd válogatott teniszverseny volt Stockholm-ban. A háromnapos mérkőzést a magyar játékosok nyerték meg 4:2 arányban.

Kétnapos sörverseny rendeztek Mátraházán és a Kékestetőn a legjobb magyar sielők a német *Russ* és *Hell* bajnokok részvételével. *Russ* a futóversenyben több mint egy percet verte meg *Desei* dr. bajnokunkat. *Hell* a siugrásban nyerte meg a nemzetközi ugró—és összetett versenyt. Az összetett bajnokságot *Harangvölgyi András*, a MAC ifjú sielője nyerte meg.

Az idei I. osztályu párbajbörverseny a Hováórátszti VK rendezte meg. Nagy meglepetés volt, hogy már az első mérkőzésen kicserélt *Dwagij* (MAC) Európa-bajnok és *Rerich* (BEAC), volt magyar bajnok. Az első helyen négyes holtverseny keletkezett. 1. *Gúszy* dr. (HTVK), 2. *Hemnyey* (HTVK), 3. *Sipeki* Balás (HTVK), 4. *Keresztes* (BBTE) 5—5 győzelemmel.

Nagyváradnál lezuhant a Budapest—kolozsvári repülőgép

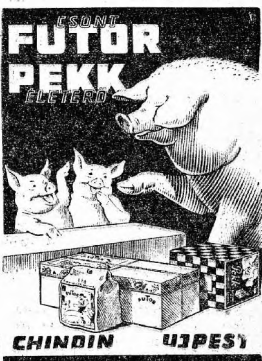
Szerencsétlenség érte pénteken, január 17-én reggel a Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár—Marosvásárhely között menetzend szerint közlekedő repülőgép.

Amikor ugyancs a repülőgép január 17-én reggel 9 órakor Nagyváradnál le akar szállni a hóval borított repülőterre, a gép a földnek ütközik, motója kigyullad, majd a gép felrobban és csegett. A gépben a háromtagu műszaki személyzet közül 17 utas volt. A háromfőnyi személyzet és 9 utas meghalt, a 10, utas

a kórházban halt meg sérülései következtében. Hét utas megmenekült.

A magyar repülés hősi halált szenvedett három hőset. *Duló* Mihály pilótát, *Kárpázy* Tibor szikraflavirászt és *Székely* Károly szerelőt — január 22-án temették el nagy részvét mellett Budapestben.

A repülészerencsétlenség ügyében feloyaltatott vizsgálat megállapította, hogy a balesetet több kezvezetőlen, nem műszaki körülmény vélelőlen ószszetalkozása okozta és így senkit felelősség nem terhél.

A társadalomnevelés

kérdése egyre jobban előtérbe kerül. Teleki Pál gróf miniszterelnök maga is ismételtén hangsúlyozta ennek a fontosságát, legutóbb pedig Schandl Károly dr., a Magyar Szövetkezetek Szövetségének elnöke előtt nyilatkozta ki azt a kívánásig, hogy a társadalomnevelés terén a szövetkezetek fokozott munkásságot fejtsenek ki. A miniszterelnök ezt a kívánásigat a magyar szövetkezeti tábor szőnté háliával és örömmel fogadja, mint a szövetkezetek irányában megnyilatkozó bizalom kifejezését. Nincs ugyanis nagyobb felelősséggel járó, fontosabb feladat, mint egy ország társadalmának nevelése. Ha pedig utalunk arra, hogy a szövetkezeti eszme — amely lényegében a keresztényi szeretet, kölcsönös önzetlenség és őszinte közösségutad érzésének öszzetete — elfogadtaása és éltetészése voltaképpen a társadalom helyesirányu nevelését jelenti, a miniszterelnök kijelentését úgy kell értelmeznünk, hogy a magyar társadalom minél szélesebb rétegeire akarja kiterjeszteni ezt a nevelő hatást. A falu nemde, amely a magyar szövetkezeti tábor nagyobb részét alkotja, a legnagyobb felelősséggel tennivalója az ország egészépítéséből az ország vezetői által származó kijelölt munkát, a rendkívüli idők megkövetelte áldozatokkal együtt úgy, ahogy az figyelmeztetés és a szövetkezes fenséges eszméjét, közösségi gondolatát átéző magyar lélekhez illik...

A cséplőgépek dobvérőelőcinek korszerűsítése. *Fülp* Imre, régi kedves, kisasszonyai előfizetőnk arról értesítette a *Vasárnap*-ot, hogy újrendezésű verőelő-cséplődob találmányát a szabadalmi bíróság elfogadta. Az új találmány előnye jelentős költség- és szemmunkalátartás: könnyűebb és gyorsabb munka; üzemi biztonság és olcsó ár. A találmányt a Tavasszi Mezőgazdasági kiállításon mutatják meg.

T. ELŐFIZETŐNKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt előfizetőket, akiknek előfizetése január hó 31-én lejár, hogy a esztendő betelzését lap felhasználásával az előfizetési díjukt szőveskedőnk béküldent, nehogy a lap külsőben teunkadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DÍJAINK:
Nagyedvére 1.—P
Félszere 3.—P
Egész évre 4.—P

A **VASÁRNAP** kiadóhivatala, Budapest, V. Bődyor-ut. 24.

HIREK

Valahol egy kis faluban...

Valahol egy kis faluban
Leszállt az éj csendesen...
Egy jó asszony nem alszik el,
Gondolkodik egyre fenn...

Nagy pelyhekben hull a hó kint
S szél zúzza az ablakot;
Arra gondol: az ő fia
Íly hidegben hol jár most?!

... Valahol a Kárpátján
Leszállt az éj csendesen...
Férviraszt egy határvadász,
Szél fűtél a hegyeken...

Messe száll a lelke mostan
A nagy erdőm a hegyen át...
Egy mohóltis kései háznak
Verdes az ablakát.

KAPORNÁKY GYULA
(Fenyegvölgy)

Győr új püspökének kinevezése.
XII. Pius pápa Apor Vilmos báró gyulai apátplébánost győri megyéspüspökké nevezte ki.

HOL VÁSÁROLJUNK?

Ponyva, kötéltáru, zsák
legolcsóbban
Molnár Gyula
Bpest, VII, Károly-kr. 3/c.
Telefon: 427-575.

120 pengő

Minden hangszer
legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolható a hírneves

Reményi Mihály
hangszerteljes
Budapest, VI/15, Király-utca 58-60.

Vásárlás előtt olvassa el a **VASÁRNAP** hirdetésait!

Fordons-tulajdonosok!
Uj hengeres uj gézmotók, kőrongok, pipa-és gyertyakulcsok, továbbá összes alkatrészek, szivattyúk, kerékek részlete is kaphatók.
Diamantol, Václut. 49. sz. Uj emelet volt helyeülem szemben, XIII. Václut. 43. Telefon: 290—383.

Kerber autósiskola
nőtanúság vizsgáztat. Töcséletes műhelygépkorlattal, személyautó, telerautóra és motorkerékpárra. VI. Teréz-körút 7. Most jelent meg a legújabb autószkönyv. 850 old. 322 ábrával.
Telefon: 128—475.

Uj hengeres gézmotók, kőrongok, pipa-és gyertyakulcsok, továbbá összes alkatrészek, szivattyúk, kerékek részlete is kaphatók.
Diamantol, Václut. 49. sz. Uj emelet volt helyeülem szemben, XIII. Václut. 43. Telefon: 290—383.

Liptókos
csizma, bakancs, gyógyeszkere
Győr: Sárospatak, Győr, Václut. 49. sz. Uj emelet volt helyeülem szemben, XIII. Václut. 43. Telefon: 290—383.

Haszán és új golyós csapágák
csapágák, transzmissziók, szivattyúk, kőrongok, motorkerékek, rendkívül olcsón.
NÁNASI SÁNDOR
Budapest, V. Teréz-utca 1/c. Václut. 60. sz. 1/c.

Betételő-és űnháziaszközök nagy választékban.
Kérjen árjegyzéket.

Siesta betételő-kocsikárta.
Budapest, Damjanich-ut. 49.
Telefon: 420-656.

